

Ljudska PRAYICA

»LJUDSKA PRAVICA«
USTANOVLJENA 1. OKTOBRA
1934 — MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT DNEVNIK IN
TEDNIK OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
— OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z »BORBO«

SUESKO VPRAŠANJE PRED SPODNJIM DOMOM INDIJSKEGA PARLAMENTA

Nehrujeva analiza dogodkov

»Ne želim netiti strasti, izneveril pa bi se svoji nalogi, če ne bi rekel, da so grožnje z namenom, da bi vsilili gledišča, zgrešena pot« — je izjavil indijski premier in pripomnil, da bi morali biti na konferenco povabljeni tudi Burma in Jugoslavija

New Delhi, 8. avg. (HIS). Indijski ministrski predsednik Nehru je danes sporočil, da se bo udeležil konferenci o sueskem problemu, ki bo sredi tega meseca v Londonu. Pripomnil je, da je Indija prepričana, da s svojim sodelovanjem na konferenci ne bo škodovala koristim, suverenim pravicam in dostojanstvu Egipta.

Ko je Nehru davi pojasnjeval sklep vlade pred spodnjim domom parlamenta, je poudaril, da se indijska vlada zaveda izredno težavnega položaja, ki je nastal pa sklepu o nacionalizaciji Sueskega prekopa. »Mi smo pazljivo in vsestransko proučili vse strani tega vprašanja in bili smo v stalnih stikih z zainteresiranimi deželami, vstevši Egipt.« je rekel Nehru. »Indijski vladi je bilo zmerom jasno,« je poudaril Nehru, »da ne bi mogla sodelovati na konferenci, ki že vnaprej veže udeležence na določene sklepe. Indijska vlada bi tudi odklonila sodelovanje v dogovorih za pripravljanje vojne spopada ali sankcij ali pa pri ukrepih, ki bi ogrozili suverene pravice Egipta.« Nadalje je Nehru izjavil, da je imela indijska vlada tudi glede sestave konference svoje pomisleke. »Čeprav ne želim izločiti posameznih dežel,« je rekel v tej zvezi Nehru, »bi rad poudaril, da je izključitev Burme velika napaka, ki jo je treba obzorožiti,« je rekel Nehru, »da bi se izločili iz te dežele, ki bi tako po svojih pravicah iz konvencije iz leta 1888, kakor tudi kot pomorska država morala imeti svoje mesto med povabljenimi.«

»Zato Indija ne odobrava izbirne udeležencev konference,« je rekel Nehru. Indija je zahtevala od angleške vlade pojasnila in je prepričana, da njeno sodelovanje na konferenci ne pomeni nobene omejitve ali obveznosti glede obravnavanja problemov, ne glede na to, pojasnjenih v skupnem uradnem poročilu. Indija tudi razume, da Egipt ne bi mogel in tudi ne bi želel sodelovati na konferenci o Sueskem prekoku, na kateri bi bil samo običajen udeleženec in o kateri se s njim niso posvetovali.

Ko je Nehru govoril o sueskem vprašanju in zadnjih dogodkih, je poudaril, da stoji svet pred hudo krizo, ki bi utegnila privedi do konflikta, če ne bo do urejen na miren način, do konflikta, katerega obsega in posledic ni moč predvideti. Nehru je rekel, da je zdaj izredno važno, da si prizadevamo upostaviti mirno vzdušje ter postopoma vprašanje pametno in brez strasti. »Kjer vlada strast, tam je stvarni problem potisnjen v ozadje,« je rekel Nehru.

Prizadevanje Londona

Spor u Suezu je treba ločiti od izraelsko-arabskega spora — Nobene spremembe glede kraja konference

London, 8. avg. (Tanjug). — Predstavnik Foreign Officea je danes na redni tiskovni konferenci izjavil, da si angleška vlada prizadeva, da bi spor o Sueskem prekoku poravnali na miren način. »Ta problem smatramo za ločen od arabsko-izraelskega spora,« je pripomnil in poudaril, da bi spor v zadevi Suez pomešali z arabsko-izraelskim sporom, ne bodo pripomogli k ureditvi sueskega vprašanja. V pooblaščenih londonskih predvidenih izjavljajo, da ni nujno nobena sprememba glede datuma in kraja konference o Suez, sklicane za 16. avg. v Londonu. Po njihovem mnenju torej ni verjetno, da bi angleška vlada sprejela predlog Grčije, naj bi konferenco odgodili, naj bi konference sklicali kje drugje, ne pa v Londonu.

Obvestilo skupine laburistov

London, 8. avg. (Tanjug). Uporaba sile proti egiptovski vladi in ljudstvu bi bila po Ustanovni listini Združenih narodov dejanje agresije, je poudarjeno v obvestilu, ki ga je danes izdala

Ko je obširno govoril o zgodovini sueskega spora, je Nehru izrazil prepričanje, da gre pri tem problemu pravzaprav za dve temeljni vprašanji: prvič, stališče nasproti suverenim pravicam Egipta, in drugič, mednarodni značaj te pomorske poti. Suverene pravice Egipta, je poudaril Nehru, niso bile ogrožene ne s prvotno konvencijo o Sueskem prekoku, podpisano leta 1888, ne s sporazumom med Veliko Britanijo in Egiptom iz leta 1954. Kar se tiče same nacionalizacije, egiptovski sklep po vseh znakih sodeč nekoliko antipatični prevzem prekopa, kar predvideva sama konvencija. Vprašanje izkoriščanja sploh ni bilo sproženo, ker je Egipt izjavil, da bo izplačal delničarjem odškodnino.

Ker je Egipt poudaril, da bo spoštoval vse obveznosti, izvirajoče iz mednarodnih sporazumov, je rekel Nehru, so francoski in angleški ukrepi o vojaških premikih in reagiranju teh dveh vlad na nacionalizacijo samo oteževali položaj. Ti ukrepi so vplivali na javno mnenje ne samo v Egiptu, marveč v vsem arabskem svetu, je ugotovil Nehru. V Aziji kot celoti, kjer je še živ spomin na kolonializem, je nastalo veliko nezadovoljstvo.

skupina 24 laburističnih narodnih poslancev. Stališče te skupine, s katerim se bo gotovo strinjala velika večina pripadnikov laburističnega gibanja, je pojasnjeno v naslednjih štirih točkah:

1. Mednarodna kontrola nad vsemi mednarodnimi vodnimi potmi, vstevši Suez, bo važen prispevek k svetovnemu miru;
 2. poskus, da bi internacionalizirali prekop s silo kljub odporu egiptovske vlade in ljudstva, bo po Ustanovni listini Združenih narodov dejanje agresije;
 3. takšna akcija bi izzvala proti nam arabske narode in imela najhujše posledice v Aziji in Afriki, lahko pa bi bila tudi usodna za mir na svetu;
 4. nismo pripravljeni podpreti to ali katerokoli drugo angleško vlado v tem, da bi uporabila silo, če tega ni odobril Varnostni svet v skladu z Ustanovno listino.
- V pojasnilu teh gledišč je poudarjeno, da se nacionalizacija družbe Sueskega prekopa tiče izključno Egipta in da je vprašanje mednarodnega pomena zgolj nadaljevanje normalne plovbe po Sueskem prekoku v skladu s konvencijo iz leta 1888.

»Ne želim netiti strasti,« je rekel Nehru, »izneveril pa bi se svoji nalogi, temu domu, svoji domovini, pa tudi posameznim stranim v sporu, nič manj pa tudi Veliki Britaniji in Franciji, če ne bi rekel, da so grožnje z namenom, da bi uredili to vprašanje ali pa vsilili gledišča, zgrešena pot. Grožnje in sila ne sodijo v naše čase in niso sad zdrave pameti. Grožnje in sila so dokaz, da nekateri ljudje ne upoštevajo dovolj sedanjega sveta, pa tudi ne Azije, kakršna je zdaj. Bilo pa bi ne-realno, če ne bi izrazili globoke zaskrbljenosti sprito teh dogodkov in če ne bi opozorili na njihovo vsestransko povezanost.«

»Zato Indija globoko obžaluje reakcijo, ki jo je sprožila nacionalizacija Sueskega prekopa, ter izraža upanje, da bodo storjeni ukrepi razveljavljeni in da se bodo zainteresirane dežele za tekle k pogajanju ter poiskale mirno ureditev. Indija tudi globoko obžaluje, da nobena stran v tej krizi ni dala pobude, da bi obvestila drugo stran ali se posvetovala z njo.«

Nehru je v svoji analizi dogodkov omenil, da je ameriška vlada že pred nacionalizacijo sprejela svoj sklep o asuanskem jezui in da se je Velika Britanija temu sklepu pridružila. Bolj kakor sklep sam, je rekel Nehru, pa je način, kako je bil sprejet, žalil ponos in samospoštovanje Egipta. Ta dva sklepa nista upoštevala žustev egiptovskega ljudstva. Presenečenje, ki ga je vzbudil sklep o nacionalizaciji Sueskega prekopa in način, kako je bil sklep uveljavljen, je pripomnil Nehru, pa bi tudi lahko pripomogla k ostrini reagiranja.

Na koncu je Nehru rekel, da je indijska vlada sprejela svoj sklep, zavedajoč se velike odgovornosti. Indijska vlada se hkrati zaveda, da londonska konferenca ne more sprejeti končnega sklepa, ker bi ta sklep zahteval soglasje Egipta.

OB IZSELJENSKEM TEDNU

V GROSUPLJEM SO ODKRILI SPOMENIK LOUISU ADAMIČU

Včeraj dopoldne so v Grosupljem odkrili spomenik znamenitemu amerškemu japonskemu delavcu in književniku Louisu Adamiču. Spomenik je v imenu republiškega odbora Izseljenke matice Slovenije odkril književnik Tone Seliskar. Svočanost so prisostvovali: člana Izvršnega sveta Slovenije Boris Kocjančič in Tone Fajfar, sekretar Okrajnega komiteja ZKS Ljubljana Janez Vipotnik, predsednik OLO Ljubljana dr. Marjan Dermastia, mnogi slovenski izseljenci, ki so prišli na obisk v domovino, in rodbina pokojnega Adamiča.

Po pozdravnem govoru sekretarja občinskega komiteja ZKS Grosuplje Janeza Lesjaka je tovariš Tone Seliskar v svojem govoru med drugim dejal:

»Na skromni zemlji, iz katere je izšel slovenski izseljenec Louis Adamič, so postavili njegovi hvaležni rojaki skromen spomenik slavnemu slovenskemu pisatelju slovenske krvi — Louisu Adamiču. Ko odkrivamo danes njegov spomenik, stojijo okoli njega zastopniki naših izseljenških ljudi, s katerimi je odšel še ne 15-letni Lojzek v Ameriko po srečo. Ti stari izseljenci bolj vedo kot mi, kaj je bil Adamič, kajti živel je z njimi v deželi, ki so jo slovenski in jugoslovanski izseljenci pomagali dvigniti v največjo, najbolj bogato in najbolj močno deželo na svetu. Preživljal je z njimi žalost in veselje, trpljenje in uspehe skupaj z ostalimi 38 milijoni priseljencev iz vsega sveta. Ko se je 31. decembra leta 1913 izkrcal v New Yorku, je bilo takrat v Združenih državah že okoli 250.000 Slovencev, in mnogi od teh so prebivali tam že deset, dvajset, trideset in še celo več let, kajti najmočnejši priliv slovenske krvi v to deželo izvira iz dobe od l. 1895 do 1914.

Louis Adamič je bil človek dveh svetov, kakršni so vsi ljudje, ki so se s svoje rodne zemlje za

Delegacija ZB NOV na Norveškem

Oslo, 8. avg. Norveška brzojavna agencija poroča, da je jugoslovanski poslanik na Norveškem Vladimir Rolović sinoči priredil sprejem na čast delegaciji Zveze borcev NOB, ki je z Djordjem Andrejevičem-Kunom na čelu prispela na Norveško, da bi prisostvovala izročitvi listin hvaležnosti nekaterim norveškim mestom in krajem za pomoč, izkazano jugoslovanskim političnim internirancem med drugo svetovno vojno.

Konvencija z zaščiti kulturnih dobrin med vojno v veljavi

New York, 8. avg. (USIS). Danes je začela veljati nova mednarodna konvencija o zaščiti kulturnih dobrin med vojno, ki jo je podpisalo 40, ratificiralo pa 5 držav, in sicer Egipt, Burma, Jugoslavija, Mehika in San Marino.

Konvencija prepoveduje uničevanje, ropanje, krajo in eksproprijacijo kulturnih bogastev med vojno. Na podlagi te konvencije bodo izdelali poseben mednarodni zaščitni znak, s katerim bodo označili zaščitene predmete.

Zmagati mora zdrava pamet

Eisenhower je izrazil upanje, da bo sueska kriza urejena po mirni poti

Washington, 8. avg. (Reuter). Predsednik Eisenhower je na današnjem sestanku z novinarji izjavil, da goje ZDA veliko upanje, da bo sueska kriza urejena po mirni poti. Rekel je, da so močni razlogi za upanje, da bo zmagala zdrava pamet in da bodo mnogi krogi znova trezno razmišljali o tem problemu.

Na Eisenhowerja so naslovili več vprašanj o možnosti, da bi Velika Britanija in Francija morala uporabiti vojaško silo v iskanju izhoda iz sedanjega položaja. Eisenhower je odgovoril, da si ni moč misliti, da bi bila uporaba vojaške sile v sedanjih razmerah pravi izhod. Pripomnil je, da rušenje in pustošenje ni noben izhod, kadar hočemo najti konstruktivno ureditev katerega vprašanja. Vsako važno vprašanje na svetu, ki se zanj zanima več dežel, je treba po njegovem mnenju urediti s pogajanjem.

V začetku sestanka so Eisenhowerja prosili, naj pojasni svoje

gledišče o grožnjah, da bi uporabili v sueskem vprašanju vojaško silo. Eisenhower je odgovoril, da so se ZDA zavzemale za metodo konferenc, kakor so storile tudi prej v problemih, podobnih sueskemu vprašanju. Pripomnil je, da ne smemo pozabljati, da gre za vodno pot, ki ni le važna za vse dežele sveta, marveč je postala na podlagi sporazuma mednarodna vodna pot. Rekel je, da Sueskega prekopa sploh ni moč primerjati s Panamskim, ker je Panamski strogo narodno delo, uresničeno z dvostranskim sporazumom.

Arabci protestirajo

V Siriji bo na dan konference splošna stavka

Damask, 8. avg. (AP). — Federacija sirskih sindikatov je pozvala arabske dežele, naj kolektivno gospodarsko in kulturno bojkotirajo vse države, ki nasprotujejo nacionalizaciji Sueskega prekopa. Ta federacija, ki šteje 80.000 sirskih delavcev, je tudi zahtevala sklicanje sindikatov petrolejskih delavcev v arabskih deželah, da bi »odločili o potrebnih ukrepih za podporo Egiptu v primeru, da bi imperialisti proti tej deželi storili drastične ukrepe«.

Federacija je zahtevala od delavcev v Siriji in drugih arabskih deželah, naj ne natovarjajo in iztovarjajo ladij, letal in vlakov sleherne fiste dežele, ki pripravljajo agresijo na Egipt.

Sirski tisk danes piše, da bo v Siriji 16. avgusta splošna stavka iz protesta proti londonski konferenci o Suez. V raznih delih dežele bodo na ta dan tudi demonstracije proti londonski konferenci.

Ko objavlja danes komentarje o sueskem vprašanju, izraža egiptovski tisk mnenje, da bodo arabske dežele izpričale popolno solidarnost do Egipta v zvezi z nacionalizacijo Sueske družbe.

darnost do Egipta v zvezi z nacionalizacijo Sueske družbe.

Izrazi simpatij Egiptu

Djakarta, 8. avg. (Nova Kitajska). — Indonezijska vlada je objavila sporočilo, v katerem je rečeno, da ima »Egipt kot neodvisna in suverena država vso pravico nacionalizirati bivšo Suesko družbo«. Dalje je poudarjeno, da indonezijska vlada sodi, da je treba dati poročila za prost prehod skozi Suez, kar egiptovska vlada lahko stori.

Canberra, 8. avg. (Reuter). — Vodja laburistične opozicije v avstralskem parlamentu Evatt je izjavil, da sodi nacionalizacija Sueske družbe v »izključno jurisdikcijo Egipta«. Rekel je, da nadzorna oblast OZN ne bi smela ogroziti nedvomne suverenosti Egipta nad Sueskim prekocom.

»Sleherni vojaški ukrep proti Egiptu,« je rekel Evatt, »bi spominjal na zastarelo diplomacijo s križarkami, ki je bila kdaj pa kdaj značilna za mednarodno agresijo v minulem stoletju.«

Potem so Eisenhowerja vprašali, ali na podlagi svojih posvetovanj z Dullesom meni, da so se zainteresirane strani v sueskem sporu že tako zagrizle v to, da je mirna ureditev nemogoča.

»Za zdaj ne,« je odgovoril Eisenhower. — »Za ves svet je važno, da zmagata zdrava pamet.«

Eisenhowerja so tudi vprašali, ali meni, da bi bila OZN sprejemljivo nadomestilo za londonsko konferenco o Suez. Sprito poročil, da namerava Egipt predložiti to vprašanje Združenim narodom. »Seveda zmerom ostane še OZN,« je odgovoril Eisenhower. »Toda vse kaže, da je to vprašanje, ki ga je treba urediti naglo, vendar ne prenapregano.« Po Eisenhowerjevem mnenju pa je postopek v OZN počasen. Eisenhower meni, da za zdaj bolj kaže sklicati konferenco dežel, ki so sprito svoje pomorske dejavnosti in značaja svojega gospodarstva najbolj zainteresirane na tem vprašanju.

Ameriški minister za obrambo Charles Wilson je danes izjavil, da nameravajo ZDA izrpati vse možnosti za mirno poravnavo sueskega spora. »Bržčas je lažje delati za ureditev tega vprašanja za konferenčno mizo, kakor zaustaviti vojno, ko izbruhne,« je rekel Wilson in v zvezi s tem pripomnil, da ameriški zunanji minister napenja vse sile, da bi uredil vprašanje Suez.

Ameriški minister je izjavil to na tiskovni konferenci, odklonil pa je odgovor na vprašanje, kaj bi ukrenile ZDA v primeru, če bi se začele sovražnosti na Srednjem vzhodu.

Plenum KP Zahodne Nemčije

Bonn, 8. avg. (TASS). Vodstvo KP Zahodne Nemčije je imelo 25. plenum, na katerem je sekretar partije Max Reimann podal referat »O boju ljudskih množic proti sprejemu zakona o vojaški obveznosti in o ukrepih Partije za likvidacijo kulta osebnosti ter škode, ki jo je le-ta povzročil«. Partijsko vodstvo je enodušno odobrilo referat.

V brzojavki CK KPSZ pozdravlja KP Zahodne Nemčije sklepe 20. kongresa KPSZ in sklep KPSZ o likvidaciji kulta osebnosti ter njegovih posledic.

VREMENSKA NAPOVED

za četrtek, 9. avgusta
Toplo, pretežno jasno, z delno oblačnostjo čez dan. Temperatura ponoči med 8 in 12 stopinjami, podnevi do 28. v Primorju ponoči okrog 18, podnevi do 30 stopinj. Zjutraj po kotlinah rahla megla.
Stanje vremena:
Nad Zahodno in Srednjo Evropo se še vedno zadržuje področje viskega zračnega pritiska. Anglijo s zajete nove frontalne motnje, ki pa so zaradi ponovnega dotoka toplega zraka od zahoda na Srednjo Evropo usmerjene proti vzhodu.

Ob spomeniku Louisu Adamiču v Grosupljem so se oddolžili spominu pokojnika tudi ameriški rojaki s svojim vencem. Ob tej priložnosti je povedal nekaj besed iz njegovega življenja izseljenec tovariš Jože Durn

IZ IDEJNIH NAČRTOV

DNEVNA KRONIKA

PISMO IZ BEOGRADA

IZ ZVEZNEGA ZAVODA ZA LJUDSKO ZDRAVSTVO

A black and white photograph of a classroom. Numerous students are seated at their desks, which are arranged in rows. The students are mostly looking down at their work, possibly writing or reading. The classroom has a simple, somewhat aged appearance with a plain wall in the background. The lighting is somewhat dim, and the overall tone is historical.

jejtvo, da status teh šol se redno ni docela urejen. Razvoj omrežja strokovnih šol v Srbiji je odvisen v glavnem od kreditiv dveh osnovnih problemov: prvič, od nadaljnjega zoenja omrežij gimnazij in, drugič, od večjega finansiranja strokovnih šol. Zdaj delajo na tem, da bi upostavili takšen sistem finansiranja, ki bo vzpodbujal kraje, da bodo posvetili večjo pozornost strokovnim šolam in da bodo tako rešili stalnih gmočnih problemov.

nov.
Nikola Krsmanović

Zgodba o Katrančku

Stari zamorec je pripovedoval:

Ko je bil zajec že dolgo časa vodil lisico za nos, se je ta naveličala in mu je sklenila zagosti. Preskrbela si je malo katrana, ga pomešala s terpentinom in zgnela močvira, ki mu je rekla Katranček. Nato ga je postavila na cesto in legla za grmovje, da vidi, kaj bo.

Ni bilo treba dolgo čakati. Ze je pricapljal po cesti zajec, copacop, copacop, predzno kot cigan. Lisica se ni niti ganila. Ko jo je zajec primahal do Katrančka, je presenečen sedel na zadnje noge. Katranček je negibno čepel na cesti in tudi lisica se ni niti ganila.

»Jutro!« je pozdravil zajec. »Lep dan, kaj ne?« Katranček je molčal in lisica se ni niti ganila.

»Kako vam kaj gre?« je vprašal zajec. »Kaj ste gluhi?«

Katranček je molčal in lisica se ni niti ganila.

»Domisljavi si, že vidim,« se je razjezil zajec, »pa te bom že ozdravil. Če ne smeš klobuka in me ne pozdraviš, ti bom takšno primazal, da se boš kar razletel.«

Katranček pa je molčal in lisica se ni niti ganila.

Se je zajec spraševal in še je Katranček molčal, dokler ni bilo dolguhcu dovolj. Zamahnil je s pestjo in bums! lopnil Katrančka po glavi. To pa je bila velika napaka. Pest se mu je prilpila na katan in ni se mogel odtrgati. A Katranček je molčal in lisica se ni ganila.

»Če me takoj ne izpustiš, te bom še enkrat,« je zaropotal zajec in mu prisilil kiofuto z drugo tacio, ki se je tudi prilpila.

Katranček pa je molčal in lisica se ni niti ganila.

»Pri tej priči me izpusti ali pa te vsega obrcam!« je rohnel zajec, a Katranček je molčal in kmalu so obitčale tudi zajčeve zadnje tace v katanu. Lisica pa se ni niti ganila. Tedaj je zajec zatulil: »Če me v trenutku ne izpustiš, te bom pa z glavo!« In su-

na tla ter se smejala in smejala in smejala, dokler sploh ni nič več mogla.

»Mislim, da sem te tokrat le dobila, zajec,« je rekla. »Lahko sicer, da ne, a mislim, da sem te. Dolgo si bril norce iz mene, pa mislim, da je zdaj konec. Tamle čepiš zdaj in občepel boš, dokler ne napravim grmade in je zažgem, ker te mislim še danes speči.«

Zajec je bil hudo ponižen. »Vseeno mi je, kaj napraviš z mano, ljuba lisica, samo da me

Pošteno je zašumelo, kamor je zajec priletel, in lisica se je plazila okrog, da bi videla, kaj se bo zdaj zgodilo. Tedaj je zaslišala, da jo nekdo kliče. Ozrla se je — in glej: na vrhu griča čepi zajec s prekrizanimi nogami na posekanem deblu, se smeje do ušes in si s trščico češe smolo iz dlake.

Tedaj je lisica spoznala, da jo je zajec pošteno ukanil. Dolguhcu pa žilica ni dala miru, da je ne bi še malo podražil.

»Rodil sem se pod šipkom, lisica, rodil sem se pod šipkom!« je zavriskal in odskakljaj razigrano kot ponorel kozliček.

nil je in prilpila se je še glava. Tedaj je lisica lepo počasi pristopila izza grmovja in gledala nedolžno kot novostrojeno jagnje. »Kako je kaj, zajec?« je vprašala. »Nekam prilpjen se zdiš danes,« je dejala, pa se zavalila

ne zalučaš v onile šipkov grm,« je dejal. »Kar speci me, ljuba lisica, samo nikar me ne zalučaj v onile šipkov grm!«

»Teško bo prižgati ogenj,« je rekla lisica, »mislim, da te bomraje obesila.«

»Obesi me, kolikor visoko hočeš, ljuba lisica,« je odgovoril zajec, »samo nikar me ne zalučaj v onile šipkov grm.«

»Vrvi nimam,« je dejala lisica, »mislim, da te bom morala utopiti.«

»Potopi me, kolikor globoko hočeš,« je prosil zajec, »samo nikar me ne zalučaj v onile šipkov grm.«

»Nikjer v bližini ni potoka,« je odvrnila lisica, »in mislim, da te bom morala dati iz kože.«

»Kar daj me iz kože, ljuba lisica,« je prosil zajec. »Iztakni mi oči, iztrgaj mi uhlje, odsekaj mi tace, samo prosim, prosim, ljuba lisica, ne zalučaj me v onile šipkov grm!«

Lisica je ševe hotela prizadejati zajcu prav najhujše, zato ga je zagrabila za zadnje tace in zadelgala na sredo šipkovega grma.

Nesrečni TIGER

Nekega dne je zagledal tiger dve kozici, ki sta se pasli ob robu džungle.

»Samo poglej te sladke male živalce,« si je mislil. »Prav takle zajtrk potrebujem.«

Neslišno se je splazil skozi visoko travo in zviška skočil na eno od kozic. Njena sestra je ušla, glasno meketaje od strahu.

Star pelikan, ki je z bližnjega drevesa videl to kruto početje, je trepetal od jeze, a ni upal reči niti besedice. Opazoval je, kako je tiger odnesel kozo v džunglo. Mirno je občepel na veji in poslušal. Čez nekaj časa je začel žalostno stokanje, renčanje in zvišanje.

»Kaj slišim?« je dejal. »Stari grešnik joka! Biti mora silno žalosten. Torej imajo celo najpodeljši med podlimi košček srca. Sel bom in govoril z njim. Morda se spreobrne in postane plemenit tiger.«

Poln upanja je dobri stari pelikan odletel v džunglo in res našel tigra vsega v solzah.

»Sram te bodi!« mu je dejal. »Le kako si mogel biti tako okruten? Pojedel si nežno stvar.«

co, ki ti ni ničesar žalega storila. Ni čudo, da ti je zdaj žal. Kajne, da si nesrečen?«

»Buu, hun,« je zatulil tiger, »da, grrozno sem nesrečen.«

»No, vidiš, to je zato, ker si pojedel malo kozico.«

»Neee,« je zajokal tiger še močnejše. »Ampak zakaj, le zakaj nisem zgrabil obeh? Kako z užitkom bi zdajle pojedel še drugo!«

Tedaj je pelikan spoznal, kako bridko se je zmotil, in odletel, dokler je bil še čas.

»Ah,« je dejal žalostno, »tiger ostane pač tiger!«

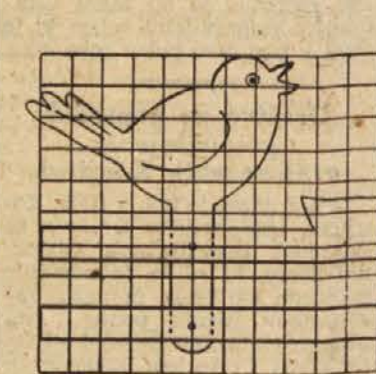
Rentgenski žarki

Rentgenske žarke je iznašel inženir W. C. Röntgen pozimi dne 22. decembra 1895. Njegove žarke — tudi X imenovane — so kmalu začeli uporabljati v zdravstvu, saj so omogočili zdravnikom prodrati brez težav v notranjost človeškega telesa. Prva roka, ki jo je presvetlil s svojimi žarki, je bila roka njegove žene, v medicinske svrhe pa poškodovana roka nemškega cesarja Viljema II. Röntgen, ki je živel od 1845 do 1923, je prejel leta 1901 Nobelovo nagrado za fiziko, kar pomeni enega največjih priznanj v znanstvenem svetu. — Danes uporabljamo rentgenske žarke v TBC-dispanzerjih, na oddelkih kirurških klinik, nadalje v zobozdravstvu itd. Rentgenski žarki so izredno koristni a tudi nevarni, če jim je kdo delj časa izpostavljen. Zato imajo zdravniki rentgenologi zaščitne rokavice in predpasnike; vendar se tudi ti kljub opreznosti ne morejo izogniti nesreči. Mnogi zdravniki so pri izvrševanju svojega poklica že nevarno oboleli in so jim morali neredko odrezati prste na rokah ali pa celo roko. Mnogi izgubijo celo svoje življenje.

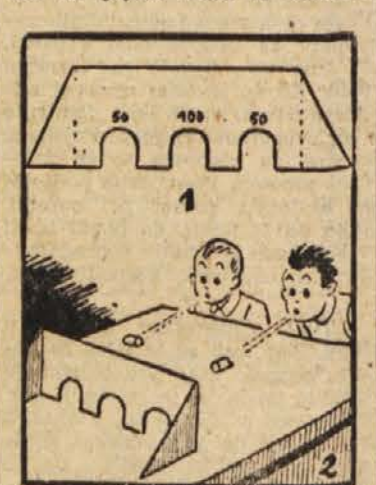
Dva iz lesa izrezljana ptička, ki ju s štirimi vijaki pritrdimo na dve vodoravno ležeči letvici.

Takšno ljubko igralko ne bo težko izdelati.

Najprej vzamemo kos risalne-

se ob premikanju letvic ponašata, kot da pijeta vodo iz skodele.

Pihajte še vi!

ga papirja in narišemo nanj pravokotnik velikosti 10 x 22 cm. Stranice pravokotnika razdelimo na centimetre ter izčrtamo mrežo. Ta mreža nam bo olajšala povzročanje priložne skice. Po tej skici najprej vrisemo na odgovarjajoči višini kvadratov obe letvici. Pri gornji ne pozabimo vrisati skodele! Takoj zatem odmerimo pregebne točke in vrisemo podnožje obeh ptičkov. Od tu dalje sledimo risom od kvadrata do kvadrata in naenkrat bosta prav enaka ptička tudi na našem papirju. Seveda, bosta večja, saj so tudi kvadrati večji. Vse obrise še enkrat prevlečemo, da bodo lepe oblike, nakar že lahko prekopiramo s pomočjo indigo-papirja na les — najprej obe letvici, nato pa še vsakega ptička posebej. Za izrezovanje bo najbolj primerna vezana plošča debeline 3 do 4 mm. Ko smo z izrezovanjem gotovi, na

Prijetno je taboriti

LEP ČEVELEJ

Nekoč je pripeljal smetar na smetišče s kupom smeti tudi majhen že čisto obrabljen rdeč čevlček. Padel je tako trdo na preluknjano ponev, da se je še do kraja odrgnil: »Nesrečnež, zakaj si pa tako neroden,« ga je pokarala preluknjana ponev in ga pobrala. »Oh, kako se mi godi,« je začel tarnati čevlček. »Mar misliš, da je meni kaj bolje,« je tožila ponev.

Že celo večnost tu rjavim in otroci, ki hodijo tod mimo, me brajo in suvajo, so mi odbili že lep kos mojega telesa. Rajši bi videla, da bi me nikdar ne bilo. Ponev se je smilila čevlčku, zato ji je rekel: »Saj tako se nam godi, ko nismo več lepi in mladi. Potem pa je začel pripovedovati: »Nekoč sem bil lep kos usnja. Ležal sem na čevljarjevi polici in gledal čevljarja, ki je izdeloval

čevlje. Oh, kako sem si takrat želel, da bi tudi iz mene naredil lep čevlček, ki bi ga ljudje občudovali.«

In res se je kmalu izpolnila moja srčna želja. Čevljar me je vzel v roke. Nekaj dni po tem sem se že svetil ves mlad in lep v izloženem oknu. Ljudje so hodili mimo in vzklikali: »Joj, kako lep čevlček!« Okoli mene je bilo še veliko drugih čevlčkov, toda jaz sem bil najlepši med njimi in vsi so občudovali samo mene.

Vendar nisem dolgo tako lenaril. Neko popoldne je prišla v prodajalno deklica. Ogledovala si je čevlje, končno je vzela mene. S tem se je začela moja usoda. Prodajalec me je dal v škatlo, deklica pa me je potem vzela domov. Doma so me vsi občudovali in hvalili. Drugo jutro me je deklica obula in šla z menoj v šolo. Vse

učenke so ji zavidale tako lepega čevlčka. Deklica je odšel vedno hodila z menoj v šolo. Šešsona pa ni več pazila name. Brezala je kamenje z menoj, drgnila me je po cesti, nikdar me ni očistila. Začutil sem, da postajam vedno slabši, peta se mi je obrabila in počasi sem izgubljal svojo blestečo barvo. Potem so me nesli k čevljarju in ta me je popravil, vendar pa se tudi takrat nisem počutil mladega in se nikdar več ne bom,« je zavzdihnil čevlček. »Nato sem služil še nekaj časa. Vendar me deklica skoro ni več obula, ker je dobila nove lepe čevlje.«

Nekoč se je s prijateljicami igrala. Pustila me je v travi in stekla s prijateljicami v hišo pokazat jim nove čevlje. Tu sem sameval v dežju in soncu, dokler me ni smetar pobral in sedaj sem tu,« je končal zgodbo čevlček.

»Res, veliko si trpel,« je dejala ponev. »Sedaj pa ne bodi žalosten, vsak mora enkrat končati.«

»To je res,« si je mislil čevlček in utihnil.

JENKO ALENKA.
II. r. gimn., Višmarje 138,
Šentvid nad Ljubljano

Vam je znano, da...

velika ptica ujeđa — albatros — lahko ostane skoraj nepretrgoma teden dni v zraku? Nekateri celo trdijo, da albatros jadrajo v sinjih višavah celo sp!

je na svetu okoli 25.000 ptičev?

je jezik domačinov na Havajskih otokih zelo melodičen? Resno tako pojoč je tudi jezik znamenitih prebivalcev severa — Eskimov. Jezik Eskimov pa se odlikuje še prav posebno zato, ker ne pozna nobenih prostskih izrazov kot jih poznajo drugi — celo svetovni jeziki. V eskimskem jeziku boste tudi zaman iskali kletvic, kajti Eskim nikoli ne preklinja!

pridelamo v FLRJ letno nad 500 milijonov litrov vina? Na vsakega prebivalca naše države odpade povprečno 30 litrov te opojne pijače.

so začeli delati čokolado na ozemlju jugoslovanskih narodov v začetku 20. stoletja?

žejna kamela lahko popije v šestih minutah okoli 70 litrov vode?

poznamo na svetu okoli 6700 jezikov? Nad 3900 jezikov ljudi več nikjer ne govorijo. Imenujemo jih mrtve jezike. Živih, t. j. jezikov, ki jih človeštvo še danes uporablja, pa poznamo skoraj tri tisoč.

DOBILI SMO PSA

Večkrat sem že prosil očeta, da naj kupi psa-čuvarja. Če je pri sosedu zalajal pes, pa sem očeta zopet nadlegoval.

Tako se je to nadlegovanje priložilo dan za dnem. Oče je bil že kar jezen, od samega prigovarjanja. Neki dan pa je prišel k nam na obisk stric. Med drugim je tudi povedal, da bo prodal psa. Tedaj sem bil zelo vesel. In ko je oče dejal, da ga bomo kupili mi, je bilo veselje na višku.

Neko nedeljo sva ga šla iskat. Sprova se je zelo nerad »poslovile« od gospodarja, toda ko je videl, da ne pomaga nič, se je vdal. Doma sem mu naredil lepo kočo in ga priklenil na verigo. Ime mu je Tarzan in je črnkaste barve in če je treba tudi pomeri hlače.

Sedaj, ko imam psa, hodim z njim na sprehod in uživam v naravi.

KRIŽANKA KAVBOJ

Vodoravno: 3. vrsta starega orožja, 5. enaka, 6. predstavlja gra križanka.

Navpično: 1. strežnik, 2. ni dober, 4. del obraza, 5. kratka za telovadno društvo, 7. igralna karta.

Krava in koza, ovca in lev

Krava, koza in ovca, ki potrpežljivo prenašajo vsako krivico, so z levom lovile po gozdovih. Ko so ujeli in razdelili obilnega srnjaka, je lev takole odločil:

»Jaz vzamem prvi del, ker se imenujem lev; drugega mi boste dale zato, ker sem hraber; tudi tretji del je moj, ker sem močnejši; gorje pa tistemu, ki se bo upal dotakniti četrtega.«

In tako je v svoji nepoštenosti vzel ves plen.

Dnevne novice

Danes sveže morske ribe.

Akademija za glasbo bo v študijskem letu 1956-57 vpisovala slušatelje v naslednje oddelke: 1. kompozicija, dirigiranje; 2. solistika; 3. klavir, harfa, orgle; 4. godala; 5. pihalci; 6. zgovorila, folklor. Prijave za sprejem izpite, ki bodo od 24. do 29. septembra, sprejema rektorat AG. Gospodarskega in 10. septembra. Priložiti je treba: 1. rojstni list, 2. zaključno spričevalo SŠS (razen za vpis v 6. oddelku), 3. maturitetno spričevalo (za 6. oddelku), 4. kandidatske, ki nimajo zaključnega izpita SŠS), 4. spričevalo zdravniškega pregleda (za pevce in pihalce), 5. življenjepis z navedbo, kaj namerava študirati glasbo. Kandidati za kompozicijski oddelk morajo predložiti najmanj tri lastne skladbe. Vpisovanje bo od 1. do 5. oktobra med 11. in 13. uro, začetek predavanja pa bo 10. oktobra 1956.

OVEN milo — OVEN milo — OVEN milo.

Z odločbo občinskega ljudskega odbora Izola št. 02-2124-3-56 od dne 14. julija 1956 je prešlo trgovsko podjetje z živili »Primorka« — Izola v holi v likvidacijo. Priglasitveni rok je 30 dni od te objave.

Uprava za ceste LRS, Tehnična sekcija, obvešča vse koristnike ceste II-349, da bo zaradi rekonstrukcije ceste skozi Mozirje promet preusmerjena na enosmerni obvoznik cesti. Koristniki ceste II-349 naj upoštevajo prometne znake. Promet s konjsko vprego je dovoljen samo v nočnem času od 20. ure zvečer do 8. ure zjutraj. Zgora ceste bo izvršena dne 8. avgusta in bo cesta zaprta do preklica.

Jugopetrol — Beograd, Ulica 1. maja, ima nove telefonske številke: Centrala 30-609, gospodarski računski sektor 30-608, sekretariat 30-631, tehnični oddelki 30-620. — S tem so ukinitve vse dosedanje številke teh sektorjev 30-485, 30-788, 24-619 in 27-594. — Ostale telefonske številke so nespremenjene.

Z LIN-om očiščeni predmeti iz kovine, lesa in keramike v svetlo ko sonce.

Narta De-De toaletno milo prijetno diši, dezinficira in odstranjuje nečistoč v vodi po potujo. Če hočete kvaliteto, zahtevajte za čistjenje madežev samo FLEX. Vse madeže masti, olja, znoj, očistite z nestransko s preparatom FLEX.

Teint Bell ROZNO MLEKO dobis v vseh parfumerijah. Za tvojo nego nepogreljivo, odlično parfumerijo in zelo izdatno je ROZNO MLEKO.

Sporočamo, da je umrla naša ljuba mama, stara mama, prababica

FRANCIŠKA KOKALJ

Pogreb nepozabne pokojnice bo v četrtek, 9. avgusta 1956 ob 17.30 iz Andrejeve mrliske vežice na pokopališču na Zalah.

Ljubljana, Zagreb, München, 8. avgusta 1956.

Zaljubljeni: sinova Ivan in Joško, hčerka Ivanka in Franc, Fani, Anči z družinami ter ostalo sorodstvo.

Po dolgi in hudi bolezni je preminil naš dobi mož, oče, dedek in stric

SRECKO STAUT

višji poštni uradnik v pokoju

K zadnjemu počitku ga bomo spremili iz Jožefove mrliske veže v četrtek, 9. avgusta 1956 ob 18. uri.

Krško, Ljubljana, Koper, Milwaukee, 8. avg. 1956.

Zaljubljeni: žena Malči, otroka Mitja in Tatjana z družinami in ostalo sorodstvo

Presunjeni in potrti od nenadne smrti naše zlate in vedre

NIKICE

se zahvaljujemo vsem, ki so počastili njen spomin in sočustvovali z nami.

Poslovilne besede prof. Ivana Kolarja, prisrčno tovarštvo študentov prvega letnika arhitekture in marantov 1955 tretje gimnazije Bežigrad, nam bodo pa vedno ostali v naših srcih.

PERICEVI

Kaj zdaj, FANT?

HANS FALLADA

ROMAN 25

Zdelo se ji je, da je ona vdova pravo nočno strašilo, saj je ni bilo v kuhinji, ko je prišla Ovčka po vodo, sploh ni bilo videti, da tam kdo kuha ali namerava kuhati. Vse je bilo čisto in hladno, iz sobe zraven kuhinje pa ni bilo slišati niti glasu. Ovčka je postavila grah na ogenj in se vpraševala, ali je treba takoj soliti. Reše bo počakala, da bo kuhano, potem vsaj ne bo mogla graha presoliti.

Nato je čistila sobo. Trdo delo je to, še trše, kot si je mislila Ovčka. Vse je papirnate cvetice, na pol obdelane, te obrabljene blažine, ti ogli in kotički. Do pol dvanajstih mora končati, je pomislila, potem bo pa pisala pismo. Fant ima od dvanajstih do dveh prosto. Gotovo bo prišel šele ob tri četrt na eno, saj mora poprej na prijavni urad.

Četr pred dvanajsto je sedla za orehovo mizico in razgrnila pred seboj rumenkasti pisemski papir iz dekliških let. Najprej naslov: »Gospa Marija Pinneberg, Berlin, NW 40, Spenserska cesta 92/II.«

List izdaja časopisno založniško podjetje »Ljudska pravica«. Ljubljana: Kopitarjeva ulica 6/III, tele on št. 89-181 — Notranjepolitika — gospodarska rubrika telefon števil 21-613 in kulturna rubrika telefon št. 21-887, Nazorjeva ulica 10/II — Uprava: Kopitarjeva ulica 2., telefon 39-181 — Telefon za naročnino in oglase 31-030 — Telefon poslovalnice na Titovi cesti 22-322 — Mesečno naročnina 250 din, za tujino 500 din — Tekoči račun 60-KB-6-Z-1393 — Poštni predal 42 — Tisk Tiskarna Ljudske pravice — Poštna plačana v gotovini — Rokopisi se ne vračajo

IZ DOMŽAL

KINO
Angleški film: »Skrivnostni profesor«. Predstava ob 20. V glavni vlogi Leslie Howard.

VESTI IZ KRANJA

KINO
»STORŽICA«: Ameriški film: »Avstralski Robin Hood«. Predstavi ob 18 in 20.
LETNI KINO »PARTIZAN«: Ameriški barvni film: »Boj za lastnino«. Predstava ob 20.

Z BLEDA

KINO
Francoski film: »Karneval«. Predstavi ob 18 in 20.30. V glavni vlogi Fernandel, Jacqueline Pagnol in Mireille Percy.

Z JESENIC IN OKOLICE

Zdravniško dežurno službo ima dr. Avgust Tancar. Gospodarska cesta 23. telefon 278.

KINO
»RADIO«: Francoski film: »Edvard in Karolina«. Predstavi ob 18 in 20.
»PLAVZ«: Ameriški barvni film: »Veselo izkrcavanje«. Predstavi ob 18 in 20.

MASTNE MADEŽE ČISTI

Cisten

ZAHTEVAJTE GA V SVODI TRGOVINI

MARIBORSKE VESTI

DEŽURNA LEKARNA
Četrtek, dne 9. avgusta: lekarna »Tabor«, Trg revolucije 3.
Petek, dne 10. avgusta: lekarna »Melje«, Meljska cesta 2.

KINO
PARTIZAN: Ameriški film: »Dama poskuša srečo«.
UDARNIK: Šved. film: »Samo mati«.

CELJSKE VESTI

KINO
»UNION«: Italijanski film: »Ana Zachea«.
»METROPOL«: Ruski barvni film: »Cvrček«.

IZ ROGAŠKE SLATINE

KINO
Jugosl. film: »Volčja noč«. Predstava ob 20.

IZ MURSKA SOBOTE

KINO
»PARK«: Ameriški film: »Smrt prihaja«. V glavni vlogi Edmond O'Brien.

VESTI IZ TRBOVELJ

KINO
»SVOBODA«: Premiera francoskega filma: »Ženske so nevarne«. Predstava ob 20.
»SVOBODA-TRBOVLJE II.«: Ameriški film: »Grofica Walewska«.

OBVESTILO

Okrajni zavod za socialno zavarovanje Ljubljana obvešča, da ima od 9. avgusta 1956 od 8. ure dalje nove telefonske številke, in sicer:
Dežurna služba Poliklinike, Ljubljana, Miklošičeva cesta 20: 39-150 in Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje, Ljubljana, Miklošičeva cesta 20: 39-151.

3070

Komisija za imenovanje direktorjev pri Občinskem ljudskem odboru Rogaska Slatina razpisuje

meslo direktorja

podjetja »KAMBRUS« — industrija za obdelavo naravnega kamna v Dobovcu pri Rogatcu

Pogoji: Srednješolska izobrazba ekonomske stroke s poznavanjem kamnoseštva z nekaj let prakse. — Pravilno kolovane prošnje predložite do 20. avgusta 1956.

3071

SPLOŠNA BOLNICA MURSKA SOBOTA

razpisuje naslednja delovna mesta za:

- zdravnika specialista pediatra (šefa otroškega oddelka)
- zdravnika pediatra specializanta
- 2 zdravnika amastezista
- zdravnika specialista — ginekologa
- zdravnika specialista kirurga

4 medicinske sestre

2 inštrumentarki

2 laboranta

5 bolničark

7 otroških negovalk
strojepisko z znanjem stenografije

Pogoj za vsa zgoraj razpisana mesta je ustrezeni naziv s predpisanim izpitom.

Plača po uredbi in pravilniku o plačah, za zdravnike specialiste lahko po dogovoru.

Nastop službe po dogovoru. Stanovanje zajamčeno.

3074

CARINARNICA V BEOGRADU

bo dne 15. avgusta 1956 ob 8. uri v dvorani I. osnovne organizacije v Beogradu, Karadjordjeva ulica 36

prodala na javni dražbi

tole blago, namenjeno prodaji:

ROČNE URE, OGRVICE, ZAPESTNICE, RADIJSKE APARATE, FOTOGRAFSKE APARATE, RAČUNSKE STROJE, HARMONIKE IN RAZNO DRUGO BLAGO

Interesenti si lahko ogledajo blago v skladišču carinskega oddelka na Savi v Beogradu dne 13. in 14. avg. 1956, kjer dobe tudi vsa druga pojasnila.

Pravico do sodelovanja pri licitaciji imajo državne ustanove, gospodarske, zadržne in družbene organizacije.

Pred začetkom javne prodaje morajo udeleženci predložiti pismeno pooblastilo in kavcijo 200.000 dinarjev v bari-ranem čeku.

Kupljeno blago bo plačljivo z virmanom.

IZ CARINARNICE BEOGRAD
št. 24267/56

2905

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »UNION«

Nemški film

DOKLER SI PRI MENI

Tednik: F. N. št. 31. Predstavi ob 18 in 20.30. V gl. vlogi Maria Schell. Ob 16 po enotni ceni 20 din, naslednji filmi »Večno prijateljstvo« (Oblisk maršala Tita v ZSSR), »Televizija danes« in »Leningradska podzemna železnica«. — Prodaja vstopnic od 14 dalje.

KINO »VIČ«

Ameriški barvni film

»Na Rivieri«

Predstavi ob 18 in 20.30. — Tednik: Filmske novice št. 31. Prodaja vstopnic od 14 dalje.

KINO »KOMUNA«

Francoski film:

»Stopnice za služinčad«. Obzornik. Predstavi ob 18 in 20.30.

KINO »SLOGA«: Jugosl. film: »Zasledovanje«. Brez tednika. Predstave ob 17. 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Ljubiša Jovanović.

KINO »SOČA«: Amer. barvni film: »Obzorje na zahodu«. Predstavi ob 18 in 20.

Prodaja vstopnic v vseh kinematografih od 14 dalje. Za matinejo v kinu »Sloga« pa od 9 dalje.

LETNI KINO »BEŽIGRAD«: Franco-ski film: »Imel sem 7 hčer«. — V glavni vlogi Maurice Chevalier. —

Predstava ob 20.30. Danes zadnjič.

Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave.

MLADINSKI KINO LM, Kotnikova 8, telefon 32-454, predvaja za mladino slovenski film: »Kakec«. Predstave vsak dan ob 15, vsak torek, sredo, četrtek in petek tudi ob 10, vsako nedeljo pa ob 8.30 in 10.30.

KINO »LITOSTROJ«: Amer. barvni film: »Fant iz Oklahome«. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom prve predstave.

LETNI KINO »DOMA JLA«: Jugoslov. film: »Deklica in hrast«. Predstava ob 20.30. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave.

KINO »TRIGLAV«

Francoski film

ŽENSKESO NEVARNE

Tednik: V glavni vlogi Eddie Constantine in Nadia Gray. Predstavi ob 18 in 20. — Prodaja vstopnic od 17 dalje.

KINO »ŠIŠKA«

Ameriški film

Mož z revolverjem

V glavni vlogi Gregory Peck in Helen Westcott. Predstave ob 18, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 18 dalje. Na sporedu samo še danes in jutri.

DROBNI OGLASI

SLUŽBO GOSPODINJSKE POMOČNICE iščem v Ljubljani ali na deželi pri mirni družini. Ponudbe na ogl. oddelku LP pod »Takoj«.

PIANINO »Foster«, malo rabljen — prodam. Janžekovič Josip, Maribor, Pionirska 6. M 248

PRODAMO železne polžaste stopnice višine 4,20 m, premera 1,50 m, v prav dobrem stanju. Stopnice si lahko ogledate pri okrajnem sodišču v Kopru, kamor pošljite tudi ponudbo.

OTROŠKO POSTELJO, kromirano (medenastoj), prodam. — Jaklič, Mestni trg 17. 3078

»Narta De-De«

DEZINFICIRA IN DEZODORIZIRA

TOALETNO MILO

OBRTNO PODJETJE

LESNA GALANTERJA

IZOLA

razpisuje delovni mesti:

strojnega mojstra in vodje politirnice

Plača po tarifnem pravilniku oziroma po dogovoru. — Pismene ponudbe pošljite čimprej. — Nastop službe takoj ali po dogovoru.

3025

Drobne ZANIMIVOSTI

PROTI KAJENJU NA SVEDSKEM

Pred kratkim so na Švedskem ustanovili poseben zdravniški odbor z nalogo, da bi pripravil kampanjo proti kajenju, ki ga imajo tam za nacionalni zdravstveni problem. Prve ukrepe v pripravljanju te kampanje je proučevanje bioloških posledic kajenja, ki se ga je lotil po nalogu vlade Svet za medicinske raziskave. Ker je na Švedskem kajenje zelo razširjeno tudi med šolsko mladino, razpravila vlada o prepovedi kajenja v šolah. Statistika, ki jo je po daljšem proučevanju izdelal odbor za prosveto, je pokazala, da kadilci 61 odstotkov 18-letnih mladencev in 59 odstotkov deklet enake starosti. Od tega pristejajo 46 odstotkov fantov in 32 odstotkov deklet še med redne kadilce.

VELIKE POPLAVE NA JAPONSKEM

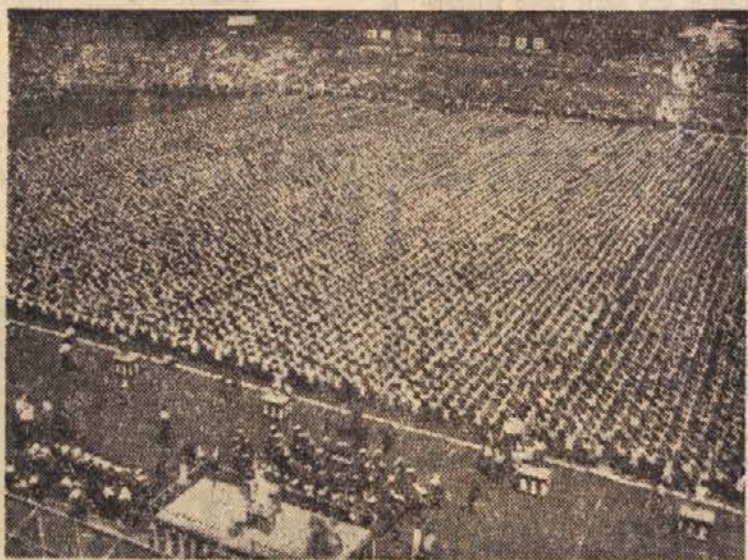
Veliko poletno deževje je povzročilo v zadnjem času na Japonskem hude poplave. Po doseženih podatkih je voda iz številnih rek pridrla v 177 krajev ter povzročila veliko gmožno škodo in zahtevala precej človeških žrtev. Doselej so ugotovili, da je med poplavami izgubilo življenje 51 ljudi, 23 pa jih je bilo hudo ranjenih. Voda je med drugim odnesla 196 mostov in tako pretrgala promet na številnih krajih.

»Kako bom zdaj jaz gledal, očka?« je vprašal štiriletni Mike Sibole, ki se je trdno oklepal očeta in materine roke, ko sta ga peljala iz bolnišnice. Po nekaj mesecih so mu morali operirati še drugo oko, ker je zbolel za nevarno infektivno boleznijo in je bilo to edina možnost, da ga ohranijo pri življenju. Zdravniški bolnice v Orlandu na Floridi so mu izrezali še drugo oko.

NAJVEČJE ZBOROVANJE NA SVETU

Na Filipinih so pred kratkim proslavili desetletnico proglastitve neodvisnosti. V tej zvezi so v glavnem mestu Manili priredili veliko zborovanje, ki se ga je udeležilo skorajda vse prebivalstvo Manile in okolice. Staro in mlado, vse, kar je moglo stati na nogah, so poslali na velik prostor v predmestju Manila, kjer je imel govor predsednik vlade. Po ocenitvah se je na tem zborovanju zbralo skoraj milijon ljudi in je bilo to vsekakor največji miting, kar jih je bilo kdajkoli na svetu.

Okoli 40.000 tokijskih otrok se je udeležilo na stadionu v parku Meidži »množične vaje« v umivanju zob, ko so v Tokiu organizirali teden za higieno ust in zob. Pred otroki so stali na posebnih odrih »mojstri v umivanju zob«, ki so z živahnimi gibi vneto kazali, kako je treba skrbeti za zdrave zobe.

se vračajo

zadnjem času opaziti znake, ki kažejo na vrnitev pahljače kot modne drobnarije. Pahljače so se že pojavile na modnih revijah, na uradnih sprejemih in na drugih slavnostnih prireditvah.

Izdelovanje pahljač je omejeno na Daljni vzhod, manjše število ustreznih obrtnikov pa je tudi v Angliji, zlasti v Londonu.

Eden najbolj znanih je Beale-Gunner iz Chelsee v Londonu, ki nad 50 let izdeluje nove in popravljiva stare pahljače. Mož ima več delavnic in pravi, da le z največjimi težavami zadovolji povpraševanje. Za izdelovanje pahljač uporablja najrazličnejše snovi vse od starih čipk pa do sodobnih plastičnih materialov in nylona. Seveda so tudi še danes najbolj dragocene pahljače iz novejih peres, ki jih je težavno dobiti, nosijo pa jih žene, ki jih predstavijo na angleškem dvoru.

Beale-Gunner je izdelal tudi pahljačo, ki so jo izročili sedanji angleški kraljici zastopniki Združenja izdelovalcev pahljač v Angliji. Preden je izbral ustrezna nojeva peresa, je moral pregledati okoli 4000 takšnih peres, toda moč tudi potem ni bil popolnoma zadovoljen z izdelano pahljačo, zato je tik pred izročitvijo v windsorskem dvoru že izdelano pahljačo razdril in jo ponovno sestavil, kar je trajalo do treh zjutraj. Prva pahljača, ki jo je isti podjetnik izdelal za kraljevsko hišo, je bila iz čipk, dobila pa jo je kraljica Aleksandra že 1. 1902.

Polnočno sonce zajamčeno

Skandinavske turistične družbe so svojim gostom zagotovile pogled na polnočno sonce ne glede na morebitno oblačno vreme nad severno Norveško in Švedsko. Letalska družba prireja vsak dan razen nedelje posebne izlete z letali, ki nad oblaki poletijo čez 66. severni vzporednik. Izlet se navadno začne v Kjopenhavn ali Oslu, izjemoma pa tudi v Stockholmu. Letala imajo posebne kabine z normalnim zračnim pritiskom, tako da je vožnja prijetna navzlic velikim višinam.

Na poti okoli sveta se je ustavila bolničarka Louise Sutherland z Nove Zelandije po 12.000 milj dolgi vožnji s kolesom — trajala je 4 leta — v angleškem Southamptonu. Kadar ji je na poti zmanjkalo sredstev, je delala do ločen čas v bolnišnicah.

Največja kmetijska knjižnica

Ena največjih češkoslovaških knjižnic je Centralna biblioteka češkoslovaške akademije kmetijskih ved v Pragi. Ta knjižnica je bila ustanovljena pred petindvajsetimi leti in se je od takrat nabralo v njej nad 500.000 knjig, pisem in kopij iz skorajda vseh držav sveta. Bogastvo te največje strokovne kmetijske knjižnice v Srednji Evropi je na razpolago vsem delavcem v kmetijstvu: znanstvenikom, zadržnikom, gozdarjem, študentom agronomskih fakultet, nameščencem državnih posestev itd. Knjižnica posoja knjige tudi po pošti in si češkoslovaški kmetje izposodijo na leto iz nje okoli 120.000 knjig.

Češki mlin iz stekla

Skoraj že deset mesecev obratuje na Češkoslovaškem steklen avtomatični mlin, ki so si ga v tem času ogledali že številni tuji strokovnjaki in delegati. Nov mlin se razlikuje od modernih avtomatičnih mlinov naprav predvsem v tem, da so vse dovodne cevi iz stekla in da žito transportirajo pod zračnim pritiskom. Stekleni so tudi sesalci zraka. Torej so si Čehi omislili nekaj, česar nima doslej še nobena dežela. Morda besedo ali dve o pnevmatičnem transportu žita. Strokovnjaki navajajo vrsto prednosti. Prav kot pri drugih mlinih je tudi v vseh modernih pri vsaki mizi leseno lopati podobno dvigalo, ki spravlja žito med kamene. Pri novem tipu avtomatičnega mlina pa žito teče po steklenih cevah vse do tretjega nadstropja. Električni motorji proizvajajo visok pritisk. Pri tako poenostavljenem delu je mnogo manj okvar, pa tudi tehnološke prednosti niso majhne. Zmleto žito se v steklenih cevah hladi, pritisk poganja moko skozi gosta sita, posebne naprave pa odvajajo vodne hlape, ki nastajajo pri mletju.

Vsakdo, kdor je bil kdaj v mlinu, ve, koliko škode povzroči v mlinarskih napravah žužek, ki se zaredi v lesenih grodih in lopatah. V steklenem mlinu teh škodljivcev seveda ni.

Strokovnjaki zlasti cenijo odlično konstrukcijo steklenega sesalca, ki omogoča popolno nadzorstvo nad delovnim procesom. Razen tega so Čehi povedali pri opisu tega mlina, da so z novo gradnjo prihranili 80 do 100 kubikov gradbenega lesa, pa tudi montaža in menjava nadomestnih delov je dokaj preprostejša.

Vse tuje kmetijske delegacije, ki jih nanese pot na Češkoslovaško, si ogledajo ta stekleni mlin. Podjetje, ki ga je zgradilo, je dobilo že več naročil iz dežel onstran oceana, zlasti iz Argentine, ki je naročila več pnevmatičnih naprav.

Po takih cevah poganjajo ventilatorji žito

V novem mlinu je tudi ogrozd iz stekla

Novo kmetijsko letalo

Tovarna Auster je pred kratkim izdelala novo letalo za kmetijske potrebe. To je letalo z nizkimi krili in z majhno pogonsko silo motorjev, uporabljali pa ga bodo za zapraševanje polj. Pred kratkim je letalo uspešno prestalo prvo preizkušnjo; polja je zapraševalo s superfosfatom.

300 milijonov let stare fosilije

Kitajski paleontologi so našli v Lungtangu blizu Nankinga fosilije dveh rib, ki o njih menijo, da so stare 300 milijonov let. Ribji sta iz vrste antiarhovi in holoptihijev. Znanstveniki pravijo, da tako dobro ohranjenih ostankov rib še niso našli.

Risbe iz kamene dobe

V votlini, ki so jo nedavno odkrili v severni Franciji, so našli risbe in slike, ki o njih menijo, da izvirajo iz kamene dobe. Na risbah so med drugim tudi dva metra dolgi konji. Za sedaj francoski strokovnjaki skrbno varujejo najdišče, menijo pa, da izvirajo ta primitivna umetniška dela iz začetka magdalenianske dobe.

SUNAO TOKUNATA:

KONJ

(Nadaljevanje in konec)

Bilo je jasno, da bo še dolgo deževalo, cesta pa je postajala čedalje slabša. Preostalo nama ni nič drugega, kakor hiteti naprej. Vodil sem konja za uzo in ga zdaj pa zdaj udaril po plečih.

»Stopi z voza in hodi poleg njega! Ogled se boš!« sem zavpil bratu.

Skočil je in naglo stopil po spolzki blatni cesti. Njegovi nogi sta postali blatni, kmalu mu je spodrsnilo in svetilka je ne pričakovano ugasnila.

»Kakšen si! Dovolj si zdehal!« Vedel sem, da slabo ravnam, toda nisem se mogel premagati, z vso močjo sem udaril brata.

Približala sva se kraju, ki smo se ga najbolj vajeli. Približno tri kilometre pred strmino sem ustavil konja, da bi se odpočil.

»Bova spjelala?« me je s strahom vprašal brat. Blaten od glave do pete je trdo stiskal svetilko na prsih.

»Kakor nič!« Trudil sem se, da bi govoril kar najbolj spodbudno. Zatem sem potegnil z voza srp, nekako polskal malo trave, jo požel in jo dal konju. Bil je očitno zelo izčrpan, ker je vzel travo le v gobec, ne da bi jo požrl, in s težko sapo legel na zemljo.

»Glej, zmanjkalo mu je moči!« mi je dejal brat, ko je videl, da konj ni niti pokusil trave. Sklenila sva, da bova počivala. Sedla sva na zaboje ter jedla riževo kašo in prigrizovala repo, ki je bila čisto mokra in neokusna, vendar nama je teknila.

Komaj je dež nekoliko ponehal, že sem zgrabil vajeti. Brat je ulomil ob cesti bambusovo palico in z njo oborožen stopil h konju z druge strani.

»Pojdi, vstani, dragi!« Zdalj bomo poskusili, ali slišiš?« Udaril sem konja po vratu; pritrdilno je pokimal, kakor da odgovarja, in se dvignil od tal, podpiraje se s prednjimi nogami.

»Pojdi! Pojdi!«

Privezal sem vajeti na voz in rinil, da bi mu pomagal. Brat je skakal okoli konja in udarjal po njem. Cesta je bila stranska. Zdrizasto blato je segalo do peska na kolesih. Če bi skrenili le malo na levo, bi se voz utegnil zvaliti po več metrov globoki strmini, kjer so črnela blatu podobna poplavljena riževa polja.

»Stopi še malo!« sem ponovljaj. Toda vsi s konjem vred smo izgubili moč. »Daj! Pojdi!« sem obupno kričal. Konj je očitno vlekkel z vso močjo, toda blato je prikovalo voz, da se ni niti premaknil.

Zaboje z ribami je bilo treba pripeljati trgovcu do jutra. Če zamudimo, jih ne bo več vzal, sem na tistem ugotovil. — Voz se je nekoliko premaknil.

Brat je s solznimi očmi tepel konja z bambusovo palico. Bil smo skoraj na vrhu strmine, ko je konj obstal. Spodvil je prednje noge in legel v blato. Treba je bilo razbremeniti voz, toda zaboji so bili tako težki, da jih nisva mogla niti premakniti. Ves iz sebe od jeze sem začel vleči konja za grivo. Pa je glavo obrnil proti meni in mi kazal namere, da bo vstal.

»Kaj naj storiva?« Brat je ves prestrašen sedel prav v blato in še vedno trdno stiskal svetilko na prsih. Nekako sva jo prižgala. Plamen je osvetlil njegovo glavo. Njegove velike oči so bile polne solz. Ko sem videl te solze, se nisem mogel več premagati — z bratom sva objela konja okoli vratu in na glas zazajala.

Cez kako uro so naju dohiteli vozniki, ki so bili prav tako namenjeni v Uegi. Zmogeli smo strmino ...

... Kaj naj rečem? Ali je mogoče najti žival, ki je tako ponosna in marljiva kakor konj? Se zdaj vedno gledam posebnim občutkom slehernega konja, ki vleče težko naložen voz. Toda konji se ne znajo ježiti. Pogošjo se tudi smejejo. Takšni veseli in brezskrbni konji pa so pri nas v Tokiu velika redkost.

JURCEK RISE

Pobegli vlomilec

6

»Juhu!« se je razveselil Jurček. »Imava pa res srečo. Se iskati nama ga ni bilo treba!«

Vsi trije so stekli po stopnicah. Pred vrati so se ustavili.

»Vidva počakajta zunaj!« je šepnil miličnik. »Mogoče je oborožen.«

Hitro je odklenil vrata in s pištolo v roki planil v kuhinjo.

»Barabič, vdaš se!« je zavpil.

Nič. Vse tiho.

Kuhinjsko okno je bilo odprto. Pod oknom je bil zid sveže okrušen.

»Saj sem vedel!« se je jezil miličnik. »Če ne bi bili vi tako glasno vpili, bi ga zdajle imeli. Tako je pa vse slišal in jo pobrisal skozi okno.«

»O Marička! Poglejte, kakšno škodo mi je napravil!« se je ženska prijetla za glavo. »Naravnost v solato je skočil in vso potacal... in — oh, pogledjte: blago za obloko je tudi izgnilo. Sele včeraj sem ga kupila...«

»Pssst!« je naenkrat opozoril Jurček in pokazal skozi okno. »Za drvarnico se je nekaj premaknilo!«

»Saj res!« je šepnil miličnik in v trenutku skočil skozi okno.

»Ježeš — moja solata!« je kričnila ženska.

»Barabič je kriv. Plačal bo solate in še marsikaj drugega, samo da ga ujamemo,« jo je miril Jurček in še sam skočil skozi okno za miličnikom.

